

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС»

Ступінь освіти	Бакалавр
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Тривалість викладання	Осінній, весняний семестри (5,6,7 чверті)
Кількість кредитів	12 кредитів ЄКТС (360 годин)
Заняття:	
Лекції	2 години
Практичні заняття	2 години (5,6 чв.)
	3 години на тиждень (7 чв.)
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5928>

Кафедра, що викладає: Історії та політичної теорії (ІПТ)

	Викладач:
	Зенкін Михайло Васильович Доцент, кандидат історичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/zenkin.php
	E-mail: Zenkin.M.V@nmu.one

	Кравець Анастасія Юріївна (лекції, практичні заняття)
	Посада: професор кафедри історії та політичної теорії
	Вчене звання: професор
	Вчений ступінь: доктор політичних наук
Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spetsialnist-052-politologiya.php	
E-mail: Kravets.A.Yu@nmu.one	
Кабінет: 1/67	

1. Анотація до курсу

В курсі «Публічний політичний процес» розглянуто цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив держави на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення цілей та реалізації функцій держави, відображених у Конституції та законодавчих актах, шляхом запровадження державної політики, виробленої політичною системою та законодавчо закріпленої, через діяльність органів державної влади, наділених необхідною компетенцією, а також дає оцінку процесам формування, організації, функціонування, результативності та ефективності державного управління економічними та соціальними процесами в суспільстві.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у студентів спеціальних знань про основні принципи, закономірності формування і реалізації владних функцій суб'єктів політичної діяльності, у першу чергу держави, розкриття методології, методики та організаційних основ політичного процесу.

Завдання курсу:

- розкриття сутності, мети і завдань публічного політичного процесу на державному та регіональному рівні;
- розкриття теоретичних основ формування та реалізації державної політики;
- вивчення особливостей державної політики у різних сферах суспільного розвитку;
- розглядання ролі різних гілок влади у державному та регіональному управлінні;
- розкриття ролі місцевого самоврядування;
- у розуміння особливостей менеджменту органу державної влади;
- вивчення взаємодії органів публічної влади в системі публічного політичного процесу;
- вивчення світового досвіду публічного політичного процесу у державному та регіональному управлінні.

3. Результати навчання.

Дисциплінарні результати навчання:

- Спілкуватися на професійному рівні з представниками споріднених галузей знань.
- Описувати політичні процеси та явища, пояснювати їх причини й наслідки, а також здійснювати критичну оцінку у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах, використовуючи сучасний науковий інструментарій та приклади з політичної практики.
- Аналізувати і робити висновки щодо владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів через застосування політологічних понять, теорій та методів.

- Здійснювати комплексний аналіз публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях, виявляти її цілі, інструменти та результати, а також критично оцінювати ефективність політичних рішень з урахуванням багаторівневих контекстів і зацікавлених сторін.
- Конструювати дизайн політологічного дослідження, формулювати його мету та завдання, розробляти програму, застосовувати сучасні методи, технології та інструменти політичного аналізу, а також здійснювати збір, обробку та інтерпретацію даних для отримання науково обґрунтованих висновків.
- Презентувати аргументовано і чітко результати теоретичних і прикладних досліджень у різних формах (усній, письмовій, візуальній) як для фахової аудиторії, так і для широкої публіки, засобів масової інформації та міждисциплінарних експертних середовищ, адаптуючи стиль і зміст комунікації до особливостей цільової аудиторії.
- Надавати професійні політико-організаційні, експертні, дорадчі консультації на національному та міжнародному ринку праці.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ	
1. Публічна політика	
•	Підходи до аналізу публічної політики. Державна та публічна політика
•	Принципи та чинники публічної політики
2. Політичні інститути та процеси прийняття політичних рішень	
•	Взаємозв'язок політики та управління. Політична система як система управління публічними справами
•	Особливості вироблення та реалізації політичного курсу
•	Політичні інститути як складові політичної системи. Держава як політичний інститут
•	Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин. Організація та структура публічної влади в Україні
3. Політичний процес	
•	Поняття політичного процесу
•	Структура і типологія політичного процесу
•	Модернізація політичного процесу
•	Специфіка та об'єкти політичної діяльності
4. Державне управління як суспільне явище	
•	Управління як суспільне явище
•	Принципи державного управління
•	Основні теорії та школи управління
•	Цілі та ресурси у публічному політичному процесі
•	Функції державного управління: поняття та види
5. Державна влада та управління	
•	Державна влада як складова державного механізму

<ul style="list-style-type: none"> • Політичні режими
<ul style="list-style-type: none"> • Принцип поділу влади: теорія і практика
<ul style="list-style-type: none"> • Державна влада і місцеве самоврядування
6. Організаційна структура державного управління
<ul style="list-style-type: none"> • Характеристики організаційної структури
<ul style="list-style-type: none"> • Форма державного устрою
<ul style="list-style-type: none"> • Основи побудови організаційної структури державного управління
7. Управлінська діяльність і управлінські рішення
<ul style="list-style-type: none"> • Поняття управлінської діяльності та її форми
<ul style="list-style-type: none"> • Методи та стадії управлінської діяльності
<ul style="list-style-type: none"> • Управлінські рішення: підготовка та ухвалення
8. Контроль і ефективність у державному управлінні
<ul style="list-style-type: none"> • Поняття ті види контролю у державному управлінні
<ul style="list-style-type: none"> • Ефективність державного управління та її види
9. Суб'єкти державного управління України: Верховна Рада та Президент
<ul style="list-style-type: none"> • Конституція України по гілках влади в Україні
<ul style="list-style-type: none"> • Верховна Рада та державне управління
<ul style="list-style-type: none"> • Інститут Президентства та державне управління
10. Система органів виконавчої влади України
<ul style="list-style-type: none"> • Система органів виконавчої влади
<ul style="list-style-type: none"> • Управлінські зв'язки в системі органів виконавчої влади
11. Місцеві державні адміністрації (МДА)
<ul style="list-style-type: none"> • Основні завдання, правовий статус та компетенції місцевих державних адміністрацій
<ul style="list-style-type: none"> • Повноваження МДА
<ul style="list-style-type: none"> • Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків
<ul style="list-style-type: none"> • Структура місцевих державних адміністрацій
12. Менеджмент державного органу
<ul style="list-style-type: none"> • Менеджмент організації: суть та роль у державному управлінні
<ul style="list-style-type: none"> • Ознаки менеджменту як типу управління. Функції та методи менеджменту
13. Стратегічне та ситуаційне управління
<ul style="list-style-type: none"> • Поняття стратегічного управління та його основні складові
<ul style="list-style-type: none"> • Принципи стратегічного управління
<ul style="list-style-type: none"> • Ситуаційне управління: поняття та особливості
14. Зв'язки з громадськістю
<ul style="list-style-type: none"> • Public relations як управлінська діяльність та вид зовнішніх комунікативних зв'язків державного органу
<ul style="list-style-type: none"> • Методи та форми організації public relations у державній установі
<ul style="list-style-type: none"> • Функції відділів зв'язків із громадськістю при органах державної влади та місцевого самоврядування
15. Історія місцевого самоврядування в Україні
<ul style="list-style-type: none"> • Зародження місцевого самоврядування на українських землях в епоху Середньовіччя (X-XVIII)
<ul style="list-style-type: none"> • Місцеве самоврядування на українських землях у складі Російської та Австрійської імперій (кінець XVIII - початок XX ст.)
<ul style="list-style-type: none"> • Місцеве самоврядування в Україні у 1917-1920 рр. та за радянських часів
16. Теорія місцевого самоврядування
<ul style="list-style-type: none"> • Поняття та суть місцевого самоврядування

• Теорії місцевого самоврядування
• Принципи та методи правового регулювання місцевого самоврядування
• Джерела та структура права місцевого самоврядування
17. Місцеве самоврядування у публічному політичному процесі
• Завдання та функції місцевого самоврядування
• Система місцевого самоврядування в Україні
• Правовий статус органів місцевого самоврядування
• Основи місцевого самоврядування

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Публічна політика
2. Політичні інститути та процеси прийняття політичних рішень
3. Політичний процес
4. Державне управління як суспільне явище
5. Державна влада та управління
6. Організаційна структура державного управління
7. Управлінська діяльність і управлінські рішення
8. Контроль і ефективність у державному управлінні
9. Суб'єкти державного управління України: Верховна Рада та Президент
10. Система органів виконавчої влади України
11. Місцеві державні адміністрації (МДА)
12. Менеджмент державного органу
13. Стратегічне та ситуаційне управління
14. Зв'язки з громадськістю
15. Історія місцевого самоврядування в Україні
16. Теорія місцевого самоврядування
17. Місцеве самоврядування у публічному політичному процесі

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Ofic365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
------------------	--------------------

90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування, включаючи підсумкові тести за кожну навчальну чверть та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за два теоретичні блоки в першому семестрі і один теоретичний блок у другому семестрі. Кожна тестова контрольна робота (з відповідної теми і підсумкова за чверть) оцінюється у 100 балів. Так само оцінюється участь у семінарах і виконання індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка за чверть вираховується як середньоарифметична з усіх видів завдань і вноситься у журнал.

Підсумкова оцінка за півріччя складається з середньоарифметичних оцінок за дві чверті і може бути зарахована як екзаменаційна за умови вчасного виконання усіх видів завдань.

При відсутності поточного результату здобувач виконує підсумковий тест за кожний семестр, який складається з 60 тестових завдань, які приймаються за 100%. Підсумковий результат вираховується системою MOODLE у відповідному відсотку, який є фінальною оцінкою за семестр.

Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Іспит відбувається у письмовій формі; білети для підсумкового контролю містять 60 тестових питань. Правильна відповідь на всі запитання тестової частини оцінюється у 100%. Підсумковий результат вираховується системою MOODLE у відповідному відсотку, який є фінальною оцінкою. Максимальна кількість балів за екзамен – 100.
Поточний контроль	Охоплює матеріали лекційного курсу. Містить тести. Максимально оцінюється у 100 балів за кожну навчальну чверть.

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

Критерії оцінювання **індивідуального завдання** включають:

- правильність виконання тестів;
- вміння використовувати інформаційні джерела для виконання індивідуального завдання;
- правильне оформлення індивідуальної роботи (есе) та своєчасне її подання (зниження оцінки).

–

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання

за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://inlnk.ru/xvgyx>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану корпоративну університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання підсумкового оцінювання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням з керівником курсу.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України та Закони України: Про статус народного депутата України; Про Регламент Верховної Ради України; Про комітети Верховної Ради України; Про державну службу; Про місцеві державні адміністрації; Про місцеве самоврядування в Україні; Про центральні органи виконавчої влади; Про Антимонопольний комітет України; ПОЛОЖЕННЯ про Офіс Президента України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
2. Закон України Про місцеві державні адміністрації // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
3. Закон України про місцеве самоврядування в Україні // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
4. Бондар І. С., Горник В. Г., Кравченко С. О., Кравченко В. В. Політика в публічному управлінні. К.: Ліра-К, 2020. 200 с.
5. Державне та регіональне управління: навч. посібник за заг. ред. А.Ф. Мельник. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 452 с.

6. Державне управління (Основи теорії державного управління): навчальний посібник у трьох частинах / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013-2014.
7. Євтушенко О.Н. Місцеве самоврядування в Україні: теорія та практика становлення: [навчальний посібник] / – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2018. – 316 с.
8. Жук М.В. Регіональна економіка : Підручник. / К.: ВЦ "Академія", 2018. 416с.
9. Кириченко Ю.М. Місцеве самоврядування як форма реалізації народовладдя Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2019. Серія ПРАВО. Випуск 24. Том 3. С.59-62.
10. Литвин Н.А., Берлач А.І. Публічне адміністрування. К.: Видавничий дім "Дакор", 2025. 556 с.
11. Мамонтова Е.В. Публічна політика: навч.-метод. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2023. 146 с. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.25692>
12. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О.В. Батанова, доктора юридичних наук, професора О.В. Марцеляка, доктора юридичних наук, професора А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. — 672 с.
13. Основи публічної політики: конспект лекцій / Укладачі О.І. Крюков, С.В. Майстро. – Х. : НУЦЗУ, 2020. – 80 с.
14. Петренко І.І. Аналіз публічної політики. К.: Норма права, 2023. 332 с.
15. Публічна політика: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. 225с.
16. Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування та децентралізація. Законодавство (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук. – К. : ІКЦ «Легальний статус», 2019. – 80 с.
17. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посібник / В. В. Утвенко. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 234 с.